

# O propunere de inventariere a cerințelor europene pentru pregătirea aderării la zona euro

---

*- analiză din perspectiva activităților aflate în aria de competență a BNR -*

**CPTE, 19 martie 2018**

Gabriela Mihailovici, Banca Națională a României

---

# CUPRINS

1. **DE CE** acest inventar? Rigori procedurale privind aderarea la zona euro
2. **CUM?** Metodologia inventarierii: obiective, ipoteze de lucru, surse de documentare
3. **CARE** este propunerea de inventariere a cerințelor și de organizare a muncii?
4. **CONCLUZII**

1. **Obiectiv principal** = prezentarea **condiționalităților europene** pentru aderarea la ZE.
2. **Obiectiv secundar** = trasează reperele necesare analizei integrate a stadiului de pregătire a României pentru aderarea la ZE, ca proces, pe termen lung, și structură → 4 componente:
  - (i) **convergența economică**: stadiul de pregătire a economiei românești pentru aderarea la ZE;
  - (ii) **convergența juridică**: stadiul de armonizare legislativă/compatibilitate a legislației naționale pentru aderarea la ZE;
  - (iii) **convergența financiară**: intrarea în Regimul de Cooperare Strânsă cu BCE și aderarea la MUS și,
  - (iv) **convergența instituțională** a BNR pentru integrarea deplină în Eurosistem.

- România este în prezent **un stat membru al Uniunii Europene (UE) care face obiectul unei derogări**, respectiv de stat membru care nu a adoptat încă moneda euro.

*Art. 415 și art. 516 din Actele privind condițiile de aderare prevăd că, fiecare nou stat membru care participă la UEM, începând cu data aderării, face obiectul unei derogări în sensul art. 139 TFUE.*

- Altfel spus, aderarea la zona euro (ZE) = România să solicite, pe baza unui calendar stabilit de comun acord cu instituțiile europene, **abrogarea derogării → este condiționată de:**

### 1. Îndeplinirea criteriilor de **convergență economică** - presupune următoarele 3 tipuri de analize:

1.1. Analiza convergenței **nominale**

1.2. Analiza **riscurilor**: (i) reziliența economiei la șocurile puternic asimetrice și (ii) capacitatea economiei de a susține un anumit nivel al cursului de schimb ca paritate centrală

1.3. Analiza evoluției altor **factori relevanți**: (i) Semestrul European (tabloul de bord și identificarea dezechilibrelor care împiedică atingerea unui grad înalt de convergență durabilă) + (ii) RST și reformele structurale, ca viitoare condiționalități pentru absorbția fondurilor europene.

*Toate analizele ținesc același obiectiv: sustenabilitatea și durabilitatea procesului de convergență → toți indicatorii trebuie evaluați dintr-o dublă perspectivă: retrospectivă și anticipativă.*

### 2. Îndeplinirea criteriilor de **convergență juridică**:

- presupune analiza compatibilității legislației naționale cu art. 130 și art. 131 din TFUE.

### 3. Pași spre **convergența financiară**: Începând cu 4.11.2014, orice stat membru în cazul căruia derogarea este abrogată are **obligația să adere la Mecanismul Unic de Supraveghere cel târziu la data adoptării euro.**

### 4. Îndeplinirea criteriilor de **convergență instituțională**: orice bancă centrală membră a SEBC din afara ZE trebuie să îndeplinească rigorile Statutului SEBC și al BCE (Statut) cu privire la integrarea deplină în Eurosistem.

1. **Problema cedării de suveranitate** - Legea euro la nivel național.
2. **Îndeplinirea criteriilor politice** – statul de drept și domnia legii, drepturile omului și protecția minorităților, regulile democratice.
3. **Convergența juridică** - aici, limitată exclusiv la obligațiile privind modificarea Legii nr. 312/2004 privind Statutul BNR.
4. Cerințele privind **convergența instituțională** – aici, acoperă numai aspecte generale cu privire la acele funcții și atribuții care rămân în jurisdicția BNR după aderarea la ZE.

1. Cele două **rapoarte europene de convergență** publicate în luna mai 2018 : (i) Raportul de convergență al CE și, (ii) Raportul de convergență al BCE din 23 mai 2018.
2. Documentele europene specifice **Semestrului European 2018** : Recomandările Specifice de Țară/RST 2018 și Raportul de țară aferent.
3. **Alte repere legislative europene punctuale:**
  - (i) TFUE, Statutul și legislația aferentă – în Anexa 1, trimiteri la articolele specifice;
  - (ii) cadrul legal specific MCS2 – în Anexa 1, secțiunea Grupul de lucru nr 2;
  - (iii) cadrul legislativ specific MUS – în Anexa 1, secțiunea Grupul de lucru nr 3;
  - (iv) alte reglementări specifice – în Anexa 1, mențiuni corespunzătoare în text.

Patru grupuri de lucru – nu necesită modificări instituționale, legale, de ROF și de resurse umane:

**Grup de lucru nr 1: ANALIZA CONVERGENȚEI ECONOMICE** / gradul de pregătire a economiei românești pentru a face față rigorilor ZE → 2 SUB-GRUPURI DE LUCRU:

- (1) Sub-grupul pentru analiza convergenței nominale și a analiza riscurilor, cu 4 obiective:
  - (1a) respectarea cadrului legal;
  - (1b) respectarea principiilor BCE și CE pentru efectuarea analizelor;
  - (1c) respectarea setului de indicatori specifici din perspectivă retrospectivă și anticipativă;
  - (1d) analiza de riscuri – ajustarea la noutățile europene cu privire la evaluarea convergenței;
- (2) Sub-grupul pentru analiza convergenței reale, structurale, ciclice, regionale → cuplată cu analiza riscurilor neîndeplinirii RST și a impactului asupra absorbției din bugetul UE pe termen lung

**COMPETENȚA INSTITUȚIONALĂ PENTRU ACEST GRUP DE LUCRU: exclusiv în competența BNR (politica monetară și de curs de schimb, MCS2);** CA/BNR poate decide extinderea colaborării pe alte teme și cu alte instituții, numai acolo unde prerogativele legale europene permit.



## Grup de lucru nr 2: ANALIZA CONVERGENȚEI JURIDICE / convergența juridică a BNR în Eurosistem → deja există Grupul de lucru desemnat prin Ordin al Guvernatorului:

- Anexa 1 se limitează exclusiv la analiza compatibilității Legii nr 312/2004 privind Statutul BNR din perspectiva criteriilor de convergență juridică;
- aproape fiecare articol al Legii nr. 312/2004 trebuie modificat, ținând cont de: (i) cerințele de convergență juridică, (ii) cerințele de reglementare apărute în ultimii 14 ani cu privire la reforma Proiectului European și, (iii) bunele practici pentru guvernarea BCN în Eurosistem.

COMPETENȚA INSTITUȚIONALĂ PENTRU ACEST GRUP DE LUCRU: proiectul de propuneri pentru modificarea Legii nr 312/2004 **exclusiv în competența BNR** → **opinia BCE** → MFP → Parlament.

## Grup de lucru nr 3: ANALIZA ADERĂRII ROMÂNIEI LA MUS /convergența financiară

- **3 decizii politice la nivel național**, ca precondiții pentru aderarea la MUS :
  - (i) decizia privind cedarea de suveranitate pentru funcția de autoritate competentă de supraveghere respectiv, funcția de rezoluție și implicațiile acestei decizii asupra sistemului financiar românesc;
  - (ii) decizia de desemnare a BNR ca autoritate națională competentă și,
  - (iii) decizia ca sistemul bancar din România să fie obiectul unei evaluări cuprinzătoare realizată de BCE și de EBA (revizuirea calității activelor/RCA/AQR și testul de stress).

### 2 SUB-GRUPURI DE LUCRU:

- (i) **sub-grupul pentru analiza rezilienței sistemului financiar românesc și capacitatea de a face față unei noi crize ca parte componentă a ZE și,**
- (ii) **Sub-grupul pentru intrarea în RCS cu BCE și aderarea la MUS**

**COMPETENȚA INSTITUȚIONALĂ PENTRU ACEST GRUP DE LUCRU:** **exclusiv în competența BNR (MUS-** informațiile referitoare la funcțiile de supraveghere, stabilitate financiară și rezoluție); CA/BNR poate decide extinderea colaborării cu alte instituții, numai dacă prerogativele legale europene permit.

**Grup de lucru nr 4:** **ANALIZA CONVERGENȚEI INSTITUȚIONALE/** integrarea deplină a BNR în Eurosistem → 3 SUB-GRUPURI DE LUCRU:

- (i) **Sub-grupul pentru adaptarea cadrului național de reglementare** specific activităților aflate în aria de reglementare a BNR la cerințele integrării depline în Eurosistem = un screening general legislativ bancar pentru: instituțiile de credit, instituțiile de plăți, instituțiile financiare nebankare, instituțiile emitente de monedă electronică, alte reglementări emise de BNR, etc.
- (ii) **Sub-grupul pentru adaptarea guvernancei BNR** ca BCN membră a Eurosistemului.
- (iii) **Sub-grupul pentru asigurarea condițiilor de exercitare a funcțiilor și atribuțiilor** care rămân în jurisdicția BNR după integrarea în Eurosistem.

**COMPETENȚA INSTITUȚIONALĂ PENTRU ACEST GRUP DE LUCRU:** unele funcții rămân **exclusiv în competența BNR**; CA/BNR poate decide extinderea colaborării cu alte instituții, numai dacă prerogativele legale europene permit.

# Concluzii

- **Faza 1:** cca **100 de seturi de condiționalități europene** necesare a fi îndeplinite până la data aderării la ZE → 4 domenii mari de lucru: domeniul economic, domeniul juridic, domeniul supraveghere-stabilitate financiară-rezoluție și domeniul instituțional.
- **Faza 2:** fiecare set de recomandări, aferent fiecărui domeniu, ar putea fi **detaliat** de la 2 și până la câteva zeci de alte sub-recomandări specifice fiecărui domeniu de activitate

Mulțumesc pentru atenție!